

מעלת האחדות

שיחת הרה"ג זלמן ברוך מלמד לפרשת ויגש

התבטלות להנהגת ה' הופכת הכול לטובה • עבודת ה' בגלוי ובסתר • אחי
יוסף מבינים שטעו בהסתכלות • שתי דרכים בעבודת ה' • מדוע להתאחד
עם רשעים? • כשעם ישראל אחד – ה' אחד • חילוק בין הנהגת הכלל
להנהגת היחיד

התבטלות להנהגת ה' הופכת הכול לטובה

נאמר בפרשה:

וַיִּגַשׁ אֱלֹהֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יְדָבָר נָא עֲבַדְךָ דָּבָר בְּאֲזְנֵי אֲדֹנָי וְאֵל יָחַד
אֶפְדָּךְ בְּעַבְדְּךָ כִּי כְמוֹךָ כִּפְרֵעָה (בראשית מד, יח).

אומר השפת אמת: לא כתוב למי ניגש יהודה, ללמד שיהודה ניגש לריבונו של
עולם. השם יהודה הוא מלשון הודאה, מלשון התבטלות ומלשון יהודי. יהודה
מכיר שכל מה שמתגלגל בעולם הוא על ידי ריבונו של עולם ומסובב על ידי
ההשגחה האלוקית. גם מה שיוסף עושה זה בשליחותו של הקב"ה. יהודה מפרט
בדבריו ליוסף את כל השתלשלות הארועים שאין בזה שום חידוש, כי הרי גם
יוסף יודע את כל מה שהוא מספר לו. למה הוא מפרט את הדברים - יהודה עושה
חשבון ומתבונן שהכול מנוהל על ידי הקב"ה, והכול כמובן לטובה כי כל מה

שהקב"ה עושה הוא לטובה. ואם כן, התפקיד שלי הוא להתבטל לפני הקב"ה, הקב"ה גלגל שאני יהיה ערב לבנימין. כשאדם מתבונן בעומק ההנהגה האלוקית, הצרה מתהפכת לטובה כי מתגלה שבאמת זו לא צרה, כי כל מה שהקב"ה עושה הכול לטובה. זו אמונה פשוטה וברורה שכל מה שהקב"ה עושה הכול לטובה וגורם שהדבר נהפך לטובה. זה מה שאמר תמיד נחום איש גמזו על כל דבר ודבר גם זו לטובה.

עבודת ה' בגלוי ובסתר

בהמשך הפרשה התורה מספרת על המפגש שבין יוסף לבין יעקב. יוסף נופל על צווארי אביו: "וַיֵּרָא אֱלֹהֵי יוֹסֵף עַל צְנָאָרָיו וַיִּבֶן עַל צְנָאָרָיו עוֹד" (בראשית מו. כט). לא כתוב מה עשה יעקב. אומרים חז"ל שבאותה שעה יעקב אבינו קרא קריאת שמע. דבר זה צריך ביאור, וכי לא מצא זמן אחר לקרוא קריאת שמע רק כאשר יוסף מתקרב אליו, ואם בדיוק זה היה זמן קריאת שמע, הרי גם יוסף היה צריך לקרוא קריאת שמע?

אומר המהר"ל שיוסף גם קרא קריאת שמע, אבל ליוסף יש דין מורא ויכל להפסיק בקריאת שמע מפני מורא אביו, שהרי ההלכה היא שמפסיקים לקרוא קריאת שמע מפני המורא, אבל יעקב שהוא האבא המשיך לקרוא קריאת שמע.

מוסיף המהר"ל ביאור עמוק. כאשר יעקב ראה את יוסף הוא למעשה ראה את ההנהגה האלוקית. ראה שהקב"ה גלגל שיוסף חי והוא מושל בכל ארץ מצרים. רצה יעקב לבטא את השמחה הגדולה על טוב ה' הגדול שהופיע עליו, הודה לקב"ה, קיבל עליו עול מלכות שמים וקרא קריאת שמע, ובכך הוביל את כל השמחה הזאת אל מקורה, אל ריבונו של עולם שעשה את כל המהלך הזה.

ומה עם יוסף - את זה לא מסביר המהר"ל. אנחנו יכולים לבאר שישנם שתי דרכים בעבודת ה'. יש עבודה פנימית רוחנית, ויש עבודה שבתוך המציאות. יוסף את החיבוק, את כיבוד האב, מכניס בקדושה. זה בכלל עניינו של יוסף, להכניס את הקדושה בתוך המציאות. זו בחינה של דגים, וידגו לרוב בקרב הארץ. יוסף

עובד ה' בסתר. בחוץ הוא מתנהג באופן הטבעי, אבל הכול עם כוונות פנימיות. הנפילה הזו על צווארי אביו היא כביכול התחברות לריבונו של עולם. זה ההבדל בין הדרך של יהודה לבין הדרך של יוסף.

האחים הבינו שטעו בהסתכלות

המדרש אומר (בראשית רבה י, יא):

”וַיִּתֵּן אֶת קְלוֹ בְּכִי” (בראשית מה, ב). אבא כהן ברדלא אמר: אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה. רבי אלעזר בן עזריה אמר: אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה, ומה יוסף הצדיק שהוא בשר ודם - כשהוכיח את אחיו, לא יכלו לעמוד בתוכחתו, הקב"ה שהוא דיין ובעל דין ויושב על כסא דין ודן כל אחד ואחד, על אחת כמה וכמה שאין כל בשר ודם יכולים לעמוד לפניו.

מהמפגש הזה למדו רבי אלעזר בן עזריה ורבי אבא כהן ברדלא לימוד חשוב, אם לפני בשר ודם לא יכולים לעמוד ולענות, קל וחומר לפני ריבונו של עולם.

מה הרגישו האחים - אפשר להסביר את זה באופן הפשוט החיצוני, שהרגישו ביזיון ובושה. עכשיו הם עומדים בפני האח שעשו לו את הרעות האלה, והוא המושל עליהם, הוא השולט. איזה קושי עצום ונורא. מה יענו - ולא יכלו אחיו לענות אותו.

ואפשר להסביר באופן יותר עמוק. האחים היו בטוחים שהדרך שלהם היא הנכונה. אמנם הם הצטערו וחשבו שאולי הם הגזימו במה שעשו ליוסף, אבל הייתה להם השקפת עולם שההתנהגות של יוסף והדרך של יוסף מסוכנות וחייבים להרחיק אותו. השאלה איך להרחיק אותו, האם להרוג אותו, למכור אותו או באופן אחר, אבל ברור שאין מקום לדרך שלו והיא יכולה להרוס ולקלקל הכול. והנה הם נפגשים עם יוסף, ורואים שהוא מאוד הצליח והגיע להיות מושל בכל ארץ מצרים. זאת אומרת שהדרך שלו היא דרך נכונה, והם טעו כשפסלו אותו. טעות בצד הרוחני, זה שבר בהשקפת העולם האמונית. ריבונו של עולם

מראה להם שזו הייתה טעות, וכל מה שעשו לא היה נכון. כל השקפת העולם פתאום מתערערת. "ולא יכלו אחיו לענות אותו".

שתי דרכים בעבודת ה'

מתברר שיכולות להיות שתי דרכים בעבודת ה'. דרך של יהודה ודרך של יוסף. יש כאלה שאומרים שצריך להתרכז בפנים, להתקדם, להתגדל, להתמסר ולא להתפזר. האיכות יותר חשובה. לגדול ולגדל תלמידי חכמים מצוינים נפלאים, שיהיו עובדי ה' גדולים, וזה העיקר. ויכולה להיות השקפת עולם אחרת האומרת שצריך שיהיו כמה שיותר עובדי ה', אפילו שלא יהיו כולם בדרגה כזו מושלמת. הכמות חשובה ולא רק האיכות. חשוב שיהיו כמה שיותר מרביצי תורה, כמה שיותר לומדי תורה, ואפילו שלא יהיו מושלמים, כשהיו רבים מאוד, זה יופיע את הגודל של עבודת ה'.

האם יש רק דרך אחת שהיא הנכונה - יכול להיות שיש מקום גם להסתכלות כזאת וגם להסתכלות אחרת. יש אומרים שהשיטה של יהודה וכל השבטים הייתה להתרכז פנימה בבית המדרש. אנחנו בני ישראל צריכים לעסוק בתוך עצמנו, לגדול ולהתעצם וכל הזמן לעלות במדרגות בעבודת ה' ולא להתפזר בכל העמים. ליוסף הייתה דעה אחרת, שצריך להשפיע על כל העמים. זה מה שיוסף עושה, ואחר כך בהמשך הדורות 'אפרים בעמים יתבולל'. האחים לא צדקו בזה שחשבו שיש רק דרך אחת. אני אומר את זה על דרך הדוגמה. על כל פנים יש לא רק השקפת עולם אחת, אלא מספר השקפות עולם. יש מספר דרכים בעבודת ה'. אם האדם חושב שיש רק דרך אחת, זו שגיאה.

המחלוקת שבין יוסף ויהודה נמשכת אחר כך בהתפלגות המלוכה לאפרים ויהודה. קראנו בהפטרה בנביא יחזקאל, שלעתיד לבוא הקב"ה יאחד את עץ אפרים ואת עץ יהודה לעץ אחד. התפקיד שלנו כמובן הוא לקדם את האחדות הזאת.

מדוע להתאחד עם רשעים?

אני רוצה קצת להעמיק בעניין הזה של האחדות. אמרו חכמים במדרש ויקרא פרשת אמור (כו, ב):

רב יוסי ממלכיא, רבי יהושע מסיכנין: מצינו תינוקות של בית דוד שלא טעמו טעם חטא, היו יודעים לדרוש את התורה מ"ט פנים טמא, ומ"ט פעמים טהור. ואחר כל השבח הזה יוצאים למלחמה ונופלים על ידי שהיו בהם דילטורין. אבל דורו של אחאב כולו עובדי עבודה זרה היו, ועל ידי שלא היו בהם דילטורין היו יוצאים למלחמה נוצחים.

המדרש הזה תמוה. בזמן דוד שכולם היו לומדי תורה, והיו שם תינוקות שלא טעמו טעם חטא וידעו לדרוש את התורה מ"ט פנים לכאן ומ"ט פנים לכאן, והיה אז שפע של אורה של תורה בישראל, לא היו מנצחים בגלל שיש בהם מספרי לשון הרע, ודורו של אחאב שכולם היו עובדי עבודה זרה, היו יוצאים למלחמה ונוצחים. עובדי עבודה זרה נוצחים ולומדי תורה נכשלים?

אם דברים אלו היו כתובים במדרש אחד, היינו יכולים להגיד שאולי זו דעה חריגה בחז"ל, ומדרש זה אומר את הדברים באופן קיצוני. אך הדברים חוזרים על עצמם במסכת דרך ארץ זוטא (פרק ט):

היה רבי אלעזר הקפר אומר: אהוב את השלום ושנא את המחלוקת. גדול השלום שאפילו עובדי עבודה זרה ויש שלום ביניהם, כביכול אין השכינה יכולה לנגוע בהם, שנאמר: חבור עצבים אפרים הנח לו, ואם יש בהם מחלוקת נאמר בהם: חלק לבם עתה יאשמו.

אם עם ישראל מאוחד, אף על פי שהוא עובד עבודה זרה, הנח לו, אם יש מחלוקת, הם לא מצליחים. המדרש הזה, שנמצא בדרך ארץ זוטא, חוזר גם בבראשית רבה בשם רבי, כלומר זו לא דעה אחת אלא הדברים חוזרים מספר פעמים, פעם בשם רבי יוסי, פעם בשם רבי יהושע, פעם בשם רבי אליעזר ופעם

בשם רבי, ועדיין לא הבאתי את כל המקומות שהרעיון הזה חוזר. וצריך להבין: לכאורה צריך להתרחק מעובדי עבודה זרה ולא להתאחד איתם?

יש עוד מאמר חז"ל במסכת כריתות (ו.):

אמר רב חנא בא ביזנא, אמר רבי שמעון חסידא: כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית, שהרי החלבנה ריחה רע ומנאה הכתוב עם סממני הקטורת. אביי אמר מהכא: ואגודתו על ארץ יסדה.

זו ראייה נוספת שכאשר נמצאים באגודה אחת - מצליחים. בתענית צריך שיהיו מפושעי ישראל, אחרת היא לא תענית ציבור. לכאורה אם מכניסים פושע בתוך התענית זה מקלקל. פושע זה אדם שמחלל שבת, עושה עבירות איומות ונוראות, והוא לא חזר בתשובה. הוא שומע שיש תענית מפני שקרה משהו רע או שאין גשמים, והוא רוצה להשתתף בתענית, והוא עדיין נשאר בדרכו הרעה.

מדוע צריך לשתף אותו?

כשנחטפו שלושת הנערים, גם רשעים רצו להתפלל. האם מותר לצרף אותם למניין - זה גדר של ציבור. צריך ביאור, למה אם צדיקים מתפללים לבד זה לא מספיק. לפעמים בזמן שאין גשמים וכדומה, מקובלים מתאספים ביחד ועושים תענית. הם לא מחפשים איזה פושע שישתתף אתם בתפילה כדי שתהיה תפילה של ציבור. אבל הגמרא במסכת כריתות אומרת שבאופן כזה אין לתפילה גדר של תענית ציבור, ותענית שאין בה פושעי ישראל אינה נחשבת תענית, כלומר שמכריזים תענית צריך לחפש פושעים שישתתפו בתפילה כדי שתהיה תענית ציבור. ההבדל בין תפילת הציבור לתפילה פרטית הוא גדול מאוד בקבלת התפילה. תפילת הציבור מתקבלת "בכל קראנו אליו", יחיד שמתפלל רק בזמנים מסוימים כמו בעשרת ימי תשובה התפילה מתקבלת, כפי שדרשו את הפסוק "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" (על פי ראש השנה יח.).

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 7

יש עוד משנה שצריך להבין אותה. המשנה במסכת מגילה (כה) אומרת שאם אדם מתפלל לריבונו של עולם ואומר: "יברכוך טובים - הרי זה דרך מינות". מפרש רש"י:

שאינו כולל רשעים בשבחו של מקום, וחכמים למדו מחלבנה שריחה רע ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת, שמצריכן הכתוב בהרצאתן להיות באגודה אחת.

מי שלא סובר שצריך גם שרשעים יברכו את ה', זו דרך מינות, דרך של עבודה זרה. וכן כתבו תוספות: "יברכוך טובים - שמוציא רשעים מן הכלל".

לכאורה צריך להרחיק את הרשעים, ולא לחפש להתחבר אליהם.

אנחנו צריכים להבין מה הסברה שחכמים חוזרים ואומרים שצריכים לכלול את כולם יחד. זה לכאורה נוגד את דברי המשנה בפרקי אבות (א, ו): 'הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע', ובאבות דרבי נתן: 'אל תתחבר לרשע אפילו לתורה', זאת אומרת שאסור להתחבר לרשעים ואפילו אסור ללמוד אתו ביחד תורה בחברותא או לצרף אותו לשיעורים, ומסתמא גם לתפילה.

אז למה חכמים אומרים שצריך לצרף פושעי ישראל לתפילה.

בספר חרדים, בפרק א' כתב:

ציוה ה' לעם אשר בחר בו במצוות ואהבת לרעך כמוך, וגם מצוות אחרות שבין אדם לחברו. וכיוון יתברך לעשותה איחוד אחד.

הקב"ה נתן לעם ישראל את המצוות שבין אדם לחברו, כדי שיהיו מאוחדים ויהיו עם אחד.

ובכך יהיו דוגמה לעולמות עליונים של מעלה, שהם מאוחדים. ואם חלילה וחס ימצא מחלוקת או פירוד, הקב"ה לא ישרה בתוכם. כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי על הפסוק "והוא באחד ומי ישיבנו", שהקב"ה לא שורה במקום של פירוד, אלא במקום איחוד, וכשישראל

בשלוש זה עם זה אין שטן נוגע בהם, שנאמר: חבור עצבים אפרים הנח לו, ושכינתו אינה מסתלקת ביניהם אפילו עובדי עבודה זרה. וזה הפירוש 'ומי ישיבנו', שאין שום עוון יכול לגרום סילוק שכינתו מעליהם כשהם באחד, כבדורו של אחאב שהיו כולם עובדי עבודה זרה, ושכינה שרתה ביניהם.

במדרש כתוב שבדורו של אחאב היו נוצחים במלחמה, לא כתוב שהשכינה שרתה ביניהם, בספר חרדים אומר, שהשכינה שרתה ביניהם. כלומר האחדות בישראל גורמת להשראת שכינה.

למה, הרי אם זו אחדות עם עובדי עבודה זרה, לכאורה הם מרחיקים את השכינה?

כשעם ישראל אחד – ה' אחד

התשובה עמוקה ולא כל כך פשוטה. אנחנו מבינים מדברי חז"ל אלה שאחדות היא לא אמצעי. שלום הוא לא רק כלי שמחזיק ברכה, כמו שאמרו חז"ל על השלום שהוא כלי מחזיק ברכה, שאם מאוחדים אפשר לעשות הרבה דברים בהצלחה יותר גדולה מאשר כל אחד עובד לעצמו, וכל התחברות גורמת להצלחות, אחד ירדוף אלף ושנים ירדפו רבבה, כלומר הכלי הוא אמצעי, לא מטרה. מדברי חכמים נראה שהאחדות זו מטרה. זה מה שאמר ספר חרדים. כשעם ישראל מאוחד מופיע שם ה' אחד. אף על פי שהם עובדי עבודה זרה.

עם ישראל הוא העם שנושא את שם ה' בעולם. בלי עם ישראל לא מכירים את ריבונו של עולם. גם אם הקב"ה יעשה ניסים ונפלאות על טבעיים ורואים מראות מיוחדים, אין מי שמודיע שריבונו של עולם עושה את זה. יגידו זה מקרי, זה צונאמי, זה הטבע שלפעמים מתפרץ בהתפרצויות לא רגילות, אבל זה חלק מסדרי הטבע. עם ישראל הוא זה שמכריז ומודיע שה' אלוקינו ה' אחד, אלוהי האלוהים, המקור של הכול, וכל הבריאה כולה וכל המציאות כולה הן ריבונו של עולם האחד. עם ישראל מחובר לקב"ה. מה שקורה לעם ישראל, קשור בשמו של

הקב"ה. כשעם ישראל מצליח, שם ה' מתקדש, וכשעם ישראל חלילה בגלות, מתחלל שמו כמו שאומר הנביא יחזקאל. הקב"ה קשר את שמו בנו ונתן לנו את התורה כדי שעל ידי התורה והנביאים, אנחנו מופיעים את דבר ה' בעולם. כל יהודי מייצג את הדרך הזאת, אפילו שיגיד שהוא לא מייצג, אפילו שיגיד ההפך, אבל אם הוא קורא לעצמו יהודי, הוא רוצה להישאר חלק מהעם היהודי, והוא חלק מהעם שנושא את שם ה' בעולם. הוא שייך לעם התורה. לכן כשיהודי נהרג בגלל שהוא יהודי, אף על פי שהוא לא מתנהג כמו יהודי, נחשב שנהרג על קידוש ה'. ההורגים אומרים: לא יעזור לך, אתה יהודי, ואתה מייצג דרך, ואנחנו נגד הדרך הזאת - ולכן הם הורגים אותו. אז הוא מקדש שם שמים.

אם חס וחלילה מישהו עוזב את העם היהודי - זה משהו אחר. אם מישהו נשאר בתוך העם היהודי, אפילו הוא לא קורא בשם ה', הוא חלק ממהלך שכן קורא בשם ה'. על כן כשעם ישראל מאוחדים אפילו שהם עובדי עבודה זרה, אז שם ה' אחד מופיע, כי עם ישראל מופיע את אחדות ה', אין מישהו אחר שמופיע את אחדות ה', רק עם ישראל. זה לא אומר שלא יקבלו עונש על העבירות שהם עושים, אבל שם ה', השכינה, מופיעה עליהם.

מצד אחד על ידי שהחוטאים עושים עבירות מסתלקת השכינה, מצד שני כיוון שהם מאוחדים, יש שכינה. המציאות היא מורכבת. אבל מה מכריע - חז"ל מלמדים אותנו שכשעם ישראל הוא מאוחד, השכינה שורה, כמו שאומר ספר חרדים. הקב"ה רוצה שעם ישראל יצליח כי עם ישראל נושא את שם ה' בעולם. כאן השורש של סגולת ישראל מתברר. הם אמנם עובדי עבודה זרה, כביכול, אבל הם יהודים, יש להם את הסגולה של עם ישראל והם נושאים את שם ה' בעולם, בין אם הם אומרים במפורש, ובין אם לא אומרים במפורש. עצם המציאות של עם ישראל בעולם היא מחוברת עם שם ה' בעולם. זה התחיל באברהם אבינו, וזה נמשך כל הדורות. הקב"ה קשר את שמו בשמנו.

חילוק בין הנהגת הכלל להנהגת היחיד

ועדיין מתעוררת הקושיא, ממאמר חז"ל במשנה בפרקי אבות: "נתאי הארבלי אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע"?

צריך לתרץ שיש לחלק בין הלכה ליחידים ובין הלכה לציבור. הכלל צריך להיות מאוחד. באופן אישי האם צריך להתחבר לשכן רע או לחבר רע? התשובה היא לא. מצד אחד הוא חלק מכלל ישראל, ובתור חלק מכלל ישראל, כולנו שייכים לדרך אחת למקור אחד, מצד שני באופן פרטי זה יכול להשפיע על האדם, ולהרחיק אותו מקיום תורה ומצוות, לכן הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע. לא צריך להיות בקרבה לאדם רע שיכולה לגרום נזק וקלקול רוחני.

ואם זה לא יגרום קלקול רוחני אז בהמשך הפרק כתוב (א, יב):

הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

אהרן אוהב את הבריות כולן, אפילו רחוקים. המילה בריות אומרת שהם אנשים פשוטים, סתם בריות ואף על פי כן אהרן אוהב אותן. אהרן הכהן לא היה מושפע מהקרבה לרשעים, הם היו מושפעים ממנו. מו"ר הרב צבי יהודה היה אומר, 'אוהב את הבריות' לא בשביל 'מקרבן לתורה', זה לא אמצעי, לא לאהוב כדי לקרבן לתורה, אלא אוהב את הבריות זה דבר בפני עצמו כי הם בריותיו של הקב"ה, ומקרבן לתורה גם זה דבר בפני עצמו.

אולי אפשר לומר שזה מה שקורה. זה מה שעשה אהרן, אוהב את הבריות, וממילא הם התקרבו לתורה. באבות דרבי נתן, מסבירים שאהרן היה הולך ברחוב ורואה אדם רשע, והוא היה מתעניין בשלומו, פשוט אוהב את הבריות. אותו רשע ראה כמה שאהרן אוהב אותו, אמר לעצמו אם אהרן היה יודע על ההתנהגות שלי, הוא היה מאוד מצטער על זה, אהרן כל כך אוהב אותי, אז אני לא יכול לגרום לו צער, וזה היה גורם לו לחזור בתשובה. היה מתקרב לתורה, אפילו

שאהרן בכלל לא דיבר איתו על חזרה בתשובה. זוהי דרך נכונה. אהרן היה פשוט אוהב את הבריות, והתוצאה הייתה 'מקרבן לתורה' - היו מתקרבים לתורה.

כמובן שאם אדם יכול לקרב, מצווה לקרב את הבריות ולהכניס אותן תחת כנפי השכינה. אברהם אבינו גייר את כל הנפש אשר עשו בחרן, אבל אהבת הבריות היא ערך עצמי. אם האדם נמצא במקום רוחני כזה שאם הוא אוהב ומקרב את הבריות הוא לא יפול ממדרגתו, הוא חייב להיות אוהב את הבריות. אם מישהו נמצא במקום אחר ועל ידי שיאהב את הבריות ויקרב אותן ויהיה חבר שלהם הוא עלול להתקלקל, על זה אמרו 'הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע'. לא צריך להקים בתי ספר של דתיים וחילוניים, או תנועות נוער מעורבות של דתיים וחילונים. אהבת הבריות, האחדות, לא צריכה להיות באופן כזה, היא צריכה להיות מתוך הכרה שכל עם ישראל הוא עם אחד, ושכולנו ערבים זה לזה וכולנו מאוחדים, ושם ה' מופיע על כולנו, לא רק על הצדיקים בלבד, אלא על כל ישראל. כל מי שהוא חלק מעם ישראל כיוון שהוא חלק מעם ישראל, הוא מופיע את שם ה' בעולם, בין שהוא יודע בין שהוא עושה את זה בפועל, בין שהוא לא עושה, בין שעושה ההפך, הוא חלק מעם ישראל שנושא את שם ה' בעולם.

קשה מאוד לעשות את ההפרדה הזאת, ולהבחין מה הגבולות. מתי 'אל תתחבר לרשע', ומתי 'אהוב את הבריות', אבל לא בגלל שזה מורכב נוותר ונגיד: בוא נתרחק כי זה ממש מנוגד למה שחז"ל אמרו לנו. צריכים למצוא את הדרך הנכונה, איך באמת בלב להרגיש אחדות עם כל עם ישראל, וכל מה שקורה אצל איזה חלק מישראל, גם אצל אנשים רחוקים, זה קורה לנו, מפני שכולם הם חלק מעם ישראל.

זו בעצם הנבואה של יחזקאל, שאנחנו עתידים לחזור להיות עם אחד, בגלל שאנחנו עם חכם ונבון ועם בעל עקרונות. יש מחלוקות רבות, כי כל אחד נאמן לדרך שלו, וחושב שרק הדרך שלו היא הנכונה וכולם חייבים ללכת בדרך הזאת, ואם לא הולכים בדרך הזאת, אז הם טועים ומשובשים וכדומה. דווקא בגלל החכמה שיש בישראל, והאידיאלים שממלאים את ישראל, נוצרות מחלוקות.

אבל עם ישראל הוא אחד. הוא חייב להתגבר על כל הקשיים וההפרעות האלה ולהתאחד, להבין שיש דרכים שונות בעבודת ה', וכל אחד כוונתו לשם שמים, אם הוא הולך על פי התורה ועל פי ההלכה. יש כמה דרכים בעבודת ה' ומיניה ומיניה יתקלס עילאה.

הרב מסביר את המילים: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", לא שהם מרבים שלום במובן זה שהם מאוחדים ולא רבים, הרב מסביר שהם מוסיפים שלמות, כל אחד מוסיף גוון בהופעת התורה, ואז התורה מופיעה בשלמותה. שבעים פנים לתורה. אם יש רק דרך אחת, זה מצמצם את הופעת התורה. זה מה שאמרו 'שבעים פנים לתורה'. על הפסוק "והיה עקב תשמעון" אומרים בחסידות: בסוף - תשמעון, אז למה אתם מחכים? כך נאמר: בסוף תהיו מאוחדים אז למה לחכות, יש לקחת את עץ אפרים ואת עץ יהודה ולעשות אותם אחד. שנזכה במהרה לאחדות בעם ישראל.

השיחה נמסרה בשנת התשפ"א

לקבלת שיחה שבועית במייל או בווטסאפ,

שלחו הודעה לכתובת bogrim@yeshiva.org.il, או למספר 0547881227

ניתן לצפות בשיחה באתר ישיבה - www.yeshiva.org.il

השיחה השבועית משודרת בשידור חי במוצאי שבת, כשעה לאחר צאת השבת

ניתן להאזין בשידור חי גם דרך חיוג לטלפון 02-6643149 שלוחה 11

